

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Олексенко Роман Іванович,

д. філос. н., проф.,

*професор кафедри публічного управління, адміністрування та права,
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь*

ORCID 0000-0002-2171-514X;

Воронкова Валентина Григорівна,

д. філос. н., проф.,

*академік Академії наук вищої освіти України,
завідувач кафедри менеджменту організацій та управління проектами,
Інженерний навчально-науковий інститут Запорізького національного університету,
м. Запоріжжя*

ORCID 0000-0002-0719-1546

УДК 35.01

doi: 10.34213/tp.20.03.09

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ КЛАСИФІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ: ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНИЙ АПАРАТ

Виявлено напрями покращання якості організації публічного управління та адміністрування, що зводиться до завдання програмування розвитку його системотворчих структур. Розкрито онтологію ієрархії структури соціального процесу, що реалізується в політичній сфері життєдіяльності суспільства. Сформовано класифікацію соціальних процесів, в основі якої більш складні, середні й малі масштаби соціальних процесів, які подано в моделях таксонами різного рівня, що важливо використовувати в управлінській діяльності на всіх рівнях. Обґрунтовано поняттєво-категорійний апарат формування моделі класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні, виражений поняттями “таксон”, “аутопоезис”, “ієрархія”. Дослідження про формування моделі класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні та її понятійно-категорійний апарат становлять практичну цінність для управлінців усіх рівнів, розкриваючи інноваційний підхід до публічного управління та адміністрування, в основі якого покращання якості, результативності та дієвості.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, системотворчі структури, класифікація соціальних процесів, токсон, аутопоезис, ієрархія, системно-ієрархічний підхід.

Постановка проблеми. Однією з актуальних наукових і практичних проблем діяльності органів публічного управління та адміністрування, спрямованої на підвищення сталого розвитку сучасного світу та інформаційного забезпечення інноваційної діяльності, є покращання якості організації публічного управління та адміністрування, в основі якої класифікація (таксономія) соціальних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування моделі класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні є найважливішою проблемою публічного управління та адміністрування, однак науковці ще недостатньо приділяли увагу виявленню програмування розвитку системотворчих структур класифікації соціальних процесів. Цю проблему більш повно розглянуто в соціальному управлінні як дисципліні, менше – у державному управлінні. Серед українських вчених, які тією чи іншою мірою торкалися означеної проблематики, слід назвати роботи В. Бега, який розглянув соціальне управління в контексті саморегуляції соціального організму країни та його атрибутивні характеристики; О. Гаєвської, в основі робіт якої управління як соціальний феномен, В. Іванова – інноваційно-соціальні технології сталого розвитку суспільства; О. Осауленка та О. Новікова – інформаційне забезпечення державного та регіонального соціального управління; А. Яценка – організаційно-культурний ресурс і механізм соціального управління. Як свідчить аналіз, має місце відносний дефіцит досліджень з означеної нами проблематики, у яких було б наведено аналіз класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні, що необхідно для інформаційного забезпечення у сфері підвищення якості організації публічного управління та адміністрування. Потребують уточнення моделі, виражені таксонами різного рівня, що важливо використовувати в управлінській діяльності на всіх рівнях. Деякі з цих проблем розглянуто в роботах М. Кириченка, Н. Метеленко, В. Нікітенко, Р. Олексенка, Н. Тараненко, О. Фурсіна. Необхідність подальшого дослідження пов'язано з комплексним вивченням напрямів покращання якості організації публічного управління та адміністрування, що зводиться до завдання аналізу його системотворчих структур.

У контексті постановки завдання ми виокремлюємо мету статті, завдання та застосування методів і підходів до формування моделі класифікації соціальних процесів, що мають важливе практичне значення для публічного управління та адміністрування в цілому та підвищення його ефективності на кожному з вказаних рівнів.

Мета статті – здійснення наукових підходів до теорії класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні, що необхідно для інформаційного забезпечення у сфері підвищення якості організації публічного управління та адміністрування, його подальшої оптимізації. Вирішення завдань покращання якості організації публічного управління та адміністрування зводиться до завдання програмування розвитку його системотворчих структур. До завдань дослідження відноситься: 1) проаналізувати напрями покращання якості організації публічного управління та адміністрування, що зводяться до програмування розвитку його системотворчих структур; 2) розробити схему моделей територіально-політичної таксономії соціальних процесів у вигляді ієрархічної структури соціальних взаємозв'язків і дій, що здійснюються індивідами, керівниками, управліннями різного роду рівнів і є компонентами різного рівня ієрархічної структури соціальних процесів; 3) здійснити поняттєво-категорійний аналіз цієї проблеми, що зводиться до аналізу понять “таксон”, “аутопоезис”, “ієрархія”.

Для аналізу теорії класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні використано системний підхід до постановки і ви-

рішення цього роду проблем, що дозволяє запропонувати основні положення вирішення сформульованого завдання. Застосування системно-ієрархічного підходу до формування моделі класифікації соціальних процесів повинно виконуватися з урахуванням специфічної різноманітності, зокрема, публічного управління та адміністрування. У літературі, присвяченій системному підходу, це отримало назву загальнотеоретичного чи спеціально-наукового підходу. Загальнотеоретичний напрям пов'язано перш за все з кардинальними змінами наукової картини світу, теоріями різноманітної побудови об'єктивної дійсності, полісистемним і міждисциплінарним підходом до аналізу моделей побудови соціальних систем, ускладнювальними процедурами наукового пізнання, що намагаються розкрити все більш фундаментальні основи соціальних явищ і процесів “мережевої” економіки. “У “мережевій” економіці формується нова якість послуг: їх генерують самі користувачі, громадяни старт-суспільства, які взаємодіють з органами державного управління та приватним бізнесом не за вертикальними, а за горизонтальними зв'язками [2, с. 107]. Застосування спеціально-наукового чи науково-практичного напрям пов'язано зі специфічними потребами науково-технічної і цифрової революції, математизацією, інженеризацією і кібернетизацією науки і виробничої практики, законами функціонування, розвитку, системно-структурної організації їх, розробленням нових логіко-методологічних засобів, необхідних для пояснення реальної дійсності, бо прогрес сучасного наукового знання вимагає взаємодії та певного методологічного синтезу їх. Системно-ієрархічний підхід до аналізу формування моделі класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні відрізняється від методів, принципів і понять філософського знання. Це результат розвитку нової наукової картини світу, технологічних революцій, нових техніки і виробництва, пов'язаних із розробленням штучних систем і створених нових матеріалів, які сьогодні називають “проривними технологіями”. Разом із тим теоретичне і методологічне узагальнення нагромадженого аналізу і практики нових цифрових ідей і принципів дозволяє здійснити стикування публічного управління та адміністрування з філософським знанням, у т. ч. завдяки застосуванню загальної теорії систем та системно-ієрархічного підходу історичної компаративістики [3, с. 250].

Виклад основного матеріалу. *Актуальність досліджуваної проблеми* полягає в тому, що теорія класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні є майже не досліджуваною і не вивченою, у той час як від класифікації соціальних процесів залежить ефективність і результативність публічного управління та адміністрування. У контексті теорії класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні *соціальний процес* у цілому та всі його частини моделюються як взаємопов'язана сукупність складників управління, що містяться в цій теорії, сукупність прямих та опосередкованих складників усіх частин структури соціального процесу. Організація публічного управління та адміністрування репрезентує комплекс моделей системотворчих структур складників управління всіх частин соціального процесу в цілому з метою впливу на розвиток людського і соціального капіталу [4, с. 108–109].

Вирішення завдань покращання якості організації публічного управління та адміністрування зводиться до завдання програмування розвитку

його системотворчих структур. Програмування розвитку системотворчих структур публічного управління та адміністрування на практиці здійснюється через посередництво реалізації комплексу вертикально і горизонтально скоординованих і розосереджених у просторі й часі складників одиниць єдиного управлінського процесу. У нашому розумінні на початковому етапі реформування органів публічного управління та адміністрування необхідно достатньою мірою зосередитися на програмуванні розвитку системотворчих структур: структури цілей, функціонально-організаційної, організаційно-функціональної – з метою покращання якості управлінського процесу. Для здійснення на її основі програмування розвитку системотворчих структур управлінського процесу як її окремих складових частин необхідно сформувати і соціально-філософську модель суспільства, адаптовану до тієї сфери життєдіяльності, організація якої є предметом інноваційної діяльності. Така модель необхідна як основа інформаційного забезпечення всього комплексу вертикально і горизонтально скоординованих і розосереджених у просторі й часі процесів програмування розвитку основних системотворчих структур окремих складових частин структури соціального процесу. Питання проблеми публічного простору засвідчує, що простір життєустрою народу відбиває структурну цілість усіх його елементів на певному етапі його історичного розвитку, як продукт публічних інтеракцій, відзначає С. Лукін [5, с. 44]. Ця модель повинна забезпечити завдання ідентифікації в еволюційно сформованій структурі соціального програмування розвитку основних системотворчих структур як складників управлінського процесу, що формуються на основі типової технології. Результати ідентифікації необхідні для формування концептуального одноманітного інформаційного забезпечення розосереджених у просторі й часі складників процесу програмування основних системотворчих складників публічного управління та адміністрування [6, с. 150].

Одним з аспектів публічного управління та адміністрування, який обов'язково повинно бути відображено в соціально-філософській моделі публічного управління та адміністрування є вертикальні й горизонтальні взаємозв'язки і відносини соціального процесу, що реально існує. Інакше кажучи, ця модель повинна включати в себе онтологію ієрархії структури соціального процесу як напряму розвитку складних систем [7, с. 308–309]. Проте останнє породжує питання: структуру якого соціального процесу, властивого якій сфері життєдіяльності суспільства повинна відображати онтологія, щоб бути найбільш адекватною для забезпечення вирішення цієї проблеми? Адже життєдіяльність суспільства традиційно уявляється у вигляді взаємопов'язаної сукупності економічної, політичної, соціальної, духовної та інших сфер. І в кожній із них реалізується публічне управління та адміністрування як складник соціального процесу та основи подальшого економічно-соціального розвитку [8].

Зазначимо, що політична сфера об'єктивно породжена і є результатом соціально-управлінського складника життєдіяльності суспільства. Тому найбільш відповідною для інформаційного забезпечення вирішення висхідної проблеми буде онтологія ієрархії структури соціального процесу, що реалізується в політичній сфері життєдіяльності суспільства. На практиці така онтологія сприяє посиленню “генетичних зв'язків” політичної (державної) влади з соціальним управлінням. Результати останнього, у свою чергу, будуть ініці-

ювати вдосконалення організації публічного управління та адміністрування, що функціонує як політична влада і сприяє удосконаленню суспільства як чинника креативно-знаннєвої економіки в умовах глобалізації [9, с. 118–119]. У плані організації всієї інноваційної діяльності, спрямованої на вдосконалення публічного управління та адміністрування, це зумовлює задіяння до цього процесу всіх носіїв політичної влади, до контексту якого відноситься й розвиток соціальних процесів. Останнє слід розглядати як потенційний ресурс підвищення ефективності всієї інноваційної діяльності публічного управління й адміністрування. Політична сфера життєдіяльності суспільства функціонує у вигляді сукупності взаємопов'язаних і територіально розподілених процесів, взаємозв'язок яких передбачає визначення їхньої територіально-політичної таксономії (класифікації), тобто виділення таксонів різного рівня й масштабу. Таксони більш високого таксономічного рівня поділяються на таксони більш низького рівня, а ті, у свою чергу, діляться на таксони в контексті публічного управління та адміністрування [10, с. 8–10].

Можемо вибудувати схему моделі територіально-політичної таксономії соціальних процесів у вигляді ієрархічної структури більш низького рівня, яким відповідають складники соціального процесу як елементарних соціальних взаємозв'язків і дій, що здійснюються індивідами, керівниками, управлінцями різного роду рівнів і є компонентами різного рівня ієрархічної структури соціальних процесів [11]. Завдяки елементарним діям формуються більш складні, середні й малі масштаби соціальних процесів, які подано в моделях таксонами різного рівня, що важливо використовувати в управлінській діяльності на всіх рівнях.

1. Глобальний масштаб (таксон) – процес життєдіяльності соціальних процесів глобального масштабу, що уособлений глобальним таксоном і виражений різного роду міжнародними організаціями та їхніми управлінськими діями.

2. Регіонально-цивілізаційний масштаб (таксон), що регулює соціальні процеси життєдіяльності конкретної регіональної цивілізації і являє собою спільність народів наднаціонального порядку, що здійснюється на основі неформального наднаціонального об'єднання багатьох народів та гармонізації соціокультурного буття людини [12, с. 27–28].

3. Національний масштаб (таксон), що моделює процес життєдіяльності населення конкретної держави чи нації як історично сформованої стійкої спільноти людей, що сформувалися на основі мови, території, сенсу життя, вираженого в єдності й цілісності сфери соціального управління, що здійснюється на професійній основі, а також психічного складу людей і на основі спадковості поколінь.

4. Регіональний (субнаціональний) масштаб (таксон), що моделює процеси життєдіяльності конкретних соціальних процесів субнаціонального масштабу, прикладом якого є суб'єкти тієї чи іншої держави.

5. Середній локальний масштаб (таксон), що моделює процеси життєдіяльності будь-якої конкретної територіально відокремленої території з множини таких, що входять до складу території, уособленої конкретним населеним пунктом, де відбуваються певні економічні, соціальні, фінансові процеси, на які впливають інформаційні та інноваційні технології як чинник підвищення цифрової економіки та бізнесу в умовах глобалізації [13, с. 170–171].

6. Малий локальний масштаб (таксон), що моделює розвиток соціальних процесів у конкретному маленькому населеному пункті, навіть на окремому хуторі, чи вулиці, чи будинку комунальної власності.

7. Малий масштаб на рівні сім'ї (таксон), у якому моделюються процеси життєдіяльності будь-якої конкретної сім'ї.

8. Індивідуальний масштаб (таксон) – процес життєдіяльності на окремому індивідуальному рівні, що моделює розвиток конкретного індивіда.

Описаний вище варіант формування моделі класифікації соціальних процесів Являє собою репрезентацію сформованої ієрархічної структури моделі соціальних процесів, що розгортаються на всіх рівнях – від глобального до індивідуального. Модель призначено для використання класифікації соціальних процесів із метою інформаційного забезпечення програм розвитку системотворчих управлінських структур, що відповідають тим чи іншим таксонам соціальних процесів. Системно-ієрархічний підхід у вивченні формування моделі класифікації соціальних процесів у контексті публічного управління та адміністрування зумовлений багатьма чинниками сучасного життя, у першу чергу науково-технічним і технологічним процесом, що привів до формування нанобіоінфокогнотехнологій, які розширили сферу моральної відповідальності. Особливе місце в цій системі посідає комплекс причин, пов'язаних із сучасними науковими стратегіями, а саме з Четвертою глобальною науковою революцією, у ході якої народжується нова постнеокласична наука, у якій елементи об'єднуються в цілісний таксон.

Понятійно-категорійний аналіз цієї проблеми, що зводиться до аналізу понять “таксон”, “аутопоезис”, “ієрархія”.

Таксон (порядок, облаштування, організація) як продукт публічних інтерацій вказує на те, що його елементи кількісно створюють певну структуру, природа якої вимагає пояснення. Це об'єктивно свідчить про системні властивості таксону, у результаті яких система для таксону змінюється від параметричної до лінійної, де параметрична система може бути багатовимірною, ієрархічна – двовимірною, а лінійна має лише один вимір. У практиці систематики як об'єднання елементів у цілісний таксон – віднесення його до того чи іншого рангу, що базується на суб'єктивних експертних оцінках і має конвенціональний характер. Вказана закономірність і дозволяє передбачити, що старіння таксону – це не тільки пониження розмірності його системи, але й відповідне зростання його таксономічного рангу в кінцевому варіанті.

Формування моделі класифікації соціальних процесів здійснюється на основі **аутопоезису** (де *autos* – само, а *poietike* – створення, виробництво), в основі якого самовідтворення його компонентів, що тягне за собою самовідтворення системи в цілому на різних рівнях. Аутопоетичну систему слід розглядати як систему, що включає процеси виробництва, трансформації і руйнації компонентів її на певному етапі, які у процесі перетрансформації створюють простір як єдиний, ієрархічно цілий завдяки механізмам смислового оновлення, у якому компоненти трансформуються в систему більш високого ієрархічного порядку.

Формування моделі класифікації соціальних процесів здійснюється на основі *ієрархії* як одного з центральних понять у системі уявлень про навколишню дійсність, у т. ч. в поглядах на систему публічного управління та адміністрування, де ієрархія розглядається: 1) як система рівнів організації

(результат емерджентних стрибків ускладнення соціосистеми); 2) як генеалогія (дерево спадковості).

Висновки з цього дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Таким чином, сформовано класифікацію соціальних процесів, в основі якої більш складні, середні й малі масштаби соціальних процесів, які уособлено в моделях таксонами різного рівня, що важливо використовувати в управлінській діяльності на всіх рівнях; обґрунтовано поняттєво-категорійний апарат формування моделі класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні, виражений поняттями “таксон”, “аутопоезис”, “ієрархія”. Дослідження про формування моделі класифікації соціальних процесів у публічному управлінні та адмініструванні та її понятійно-категорійний апарат становить практичну цінність для управлінців усіх рівнів, бо в ньому розкрито інноваційний підхід до публічного управління та адміністрування, в основі якого покращання якості, його результативності та дієвості.

Список використаних джерел*

1. Становление и развитие smart-общества как высокоразумного, высокотехнологического, высокоинтеллектуального / Андриякитене Регина, Воронкова В. Г., Кивлюк О. П., Никитенко В. А. *Гуманитарный вестник Запорызькой державной инженерной академии: зб. наук. пр.* 2017. Вип. 71. С. 17–25.
2. Воронкова В. Г. Теорія складності як методологічна основа публічного управління та адміністрування в цифровому суспільстві. *Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ : зб. тез доп. III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 19 листоп. 2019 р.* Херсон : ДВНЗ “ХДАУ”, 2019. С. 107–109.
3. Каганов Ю. О. Історична компаративістика крізь призму філософсько-методологічного погляду. *Наукові праці історичного факультету Запорызького національного університету.* 2010. Т. 29. С. 250–258.
4. Кириченко Микола. Вплив цифрових технологій на розвиток людського і соціального капіталу в умовах діджиталізованого суспільства. *HUMANITIES STUDIES: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : ZNU, 2019. 1 (78). P. 108–129.*
5. Лукін С. Ю. Розвиток понятійно-категоріального апарату щодо публічного простору в процесах державотворення. *Теорія та історія державного управління.* 2020. 1 (57). С. 44–52.
6. Nikitenko V. O. Education as a factor of creative personality establishment and development in information society. *Humanities bulletin of Zaporizhzhche state engineering academy.* 2018. Вип. 74. P. 150–158.
7. Nikitenko Vitalina, Andriukaitiene Regina, Puchenko Oleg. Formation of sustainable digital economical concept: challenges, threats, priorities. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : ZNU, 2019. 1 (78). P. 140–153.*
8. Нікітенко В. О. Формування концепції адаптивного управління як напрям розвитку менеджменту складних систем. *Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ : зб. тез доп. IV Всеукр. наук.-практ. конф., 25 берез. 2020 р.* Херсон : ДВНЗ “ХДАУ”, 2020. С. 308–310.
9. Олексенко Р. И. Философия, мировоззрение и мораль современного предпринимателя как составная экономико-социального развития общества. *Социосфера : науч.-метод. и теор. журн.* 2013. № 1.
10. Олексенко Р. И. Формування концепції креативної особистості як фактор креативно-знаннєвої економіки в умовах викликів глобалізації. *Гуманитарний вестник Запорызькой державной инженерной академии : зб. наук. пр.* Запоріжжя : ЗДІА, 2017. Вип. 71. С. 118–126.
11. Олексенко Р. И., Молодыченко В. В., Таранеко Г. Г. Аксиодуховная составляющая в становлении и гармонизации социокультурного бытия человека. *Гуманитарный вестник Запорызькой державной инженерной академии : зб. наук. пр.* Запоріжжя : ЗДІА, 2016. Вип. 65. С. 27–40.
12. Публічне управління та адміністрування у цифровому суспільстві : монографія / Г. В. Ортіна та ін. Мелітополь : Однорот Т. В., 2020. 194 с.

13. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / ред. С. Чернов, В. Воронкова, В. Банах та ін. ЗДІА. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 603 с.

14. Інформаційні та інноваційні технології як чинник підвищення ефективності цифрової економіки та бізнесу в умовах глобалізації / Череп Алла, Воронкова Валентина, Муц Луай, Фурсін Олександр. 4.0. *HUMANITIES STUDIES : Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : ZNU, 2019. 1 (78). P. 170–181.*

* Список побудовано в порядку посилань.

References

1. Andryukaytene, Regina, Voronkova, V.G., Kivlyuk, O.P., Nikitenko, V.A. (2017). Stanovlenie i razvitie smart-obschestva kak vyisororazumnogo, vyisokotehnologicheskogo, vyisokointellektualnogo. *Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii: zb. nauk. prats, 71, 17–25* [in Russian].

2. Voronkova, V.H. (2019). Teoriia skladnosti yak metodolohichna osnova publicnogo upravlinnia ta administruvannia v tsyfrovomu suspilstvi. *Publichne upravlinnia ta administruvannia u protsesakh ekonomichnykh reform: zb. tez dop. III Vseukrainskoi nauk.-prakt. internet-konf., 19 lystopada 2019 r. Kherson: DVNZ "KhDAU", 107–109* [in Ukrainian].

3. Kahanov, Yu.O. (2010). Istorychna komparatyvistyka kriz pryзму filosofsko-metodolohichnoho pohliadu. *Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho natsionalnoho universytetu, vol. 29, 250–258* [in Ukrainian].

4. Kyrychenko, Mykola. (2019). Vplyv tsyfrovoykh tekhnolohii na rozvytok liudskoho i sotsialnoho kapitalu v umovakh didzhytalizovanoho suspilstva. *HUMANITIES STUDIES: Collection of Scientific Papers, 1 (78), 108–129*. V. Voronkova (Ed.). Zaporizhzhia: ZNU [in Ukrainian].

5. Lukin, S.Yu. (2020). Rozvytok ponyatiyno-kategorialnogo aparatu shhodo publicnogo prostoru v procesax derzhavotvorennia. *Teoriya ta istoriya derzhavnogo upravlinnya, 1 (57), 44–52* [in Ukrainian].

6. Nikitenko, V.O. (2018). Education as a factor of creative personality establishment and development in information society. *Humanities bulletin of Zaporizhzhche state engineering academy, vyp. 74, 150–158* [in English].

7. Nikitenko, Vitalina, Andriukaitiene, Regina, Puchenko, Oleg (2019). Formation of sustainable digital economical concept: challenges, threats, priorities. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers, 1 (78), 140–153*. V. Voronkova (Ed.). Zaporizhzhia: ZNU. [in English].

8. Nikitenko, V.O. (2020). Formuvannia kontseptsii adaptivnoho upravlinnia yak napriam rozvytku menedzhmentu skladnykh system *Publichne upravlinnia ta administruvannia u protsesakh ekonomichnykh reform: zbirnyk tez dopovidei IV Vseukrainskoi naukovy-praktychnoi konferentsii, 25 bereznia 2020 r., 308–310*. Kherson: DVNZ "KhDAU" [in Ukrainian].

9. Oleksenko, R.I. (2013). Filosofiia, mirovozzrenie i moral sovremennoho predprinimatelia kak sostavnaia ekonomiko-sotsialnogo razvitiia obshchestva. *Sotsiosfera: nauch.-metod. i teor. Zhurnal, 1* [in Russian].

10. Oleksenko, R.I. (2017). Formuvannia kontseptsii kreatyvnoi osobystosti yak faktor kreatyvno-znannievoi ekonomiky v umovakh vyklykiv hlobalizatsii. *Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii, 71, 118–126*. Zaporizhzhia: ZDIA [in Ukrainian].

11. Oleksenko, R.I., Molodychenko, V.V., Taraneko, G.G. (2016). Aksiodukhovnaia sostavliaiushchaia v stanovlenii i armonizatsii sotsio-kulturnogo bytiia cheloveka. *Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii: zb. nauk. prats, 65, 27–40*. Zaporizhzhia: ZDIA [in Russian].

12. Ortina, H.V. (2020). Publichne upravlinnia ta administruvannia u tsyfrovomu suspilstvi. Melitopol: FOP Odnoroh, T.V. [in Ukrainian].

13. Chernov, S., Voronkova, V., Banakh, V. and other (2017). Publichne upravlinnia ta administruvannia v umovakh informatsiinoho suspilstva: vitchyzniani i zarubizhnyi dosvid. Zaporizhzhia: ZDIA [in Ukrainian].

14. Cherep, A., Voronkova, V., Muts, L., Fursin, O. (2019). Informatsiini ta innovatsiini tekhnolohii yak chynnyk pidvyshchennia efektyvnosti tsyfrovoy ekonomiky ta biznesu v umovakh hlobalizatsii. 4.0. *HUMANITIES STUDIES: Collection of Scientific Papers, 1 (78), 170–181*. V. Voronkova (Ed.). Zaporizhzhia: ZNU [in Ukrainian].

Oleksenko R. I.,

*Doctor of Philosophy, Professor, Professor of Public Administration and Law Department,
Dmytro Motornyi Tavria state agrotechnological University, Melitopol
ORCID 0000-0002-2171-514X;*

Voronkova V. H.,

*Doctor of Philosophy, Professor, Academician of the Academy of Higher Education of Ukraine,
Head of Management of Organizations and Project Management Department,
Engineering educational and scientific Institute of Zaporizhzhia National University, Editor-in-Chief,
Zaporizhzhia
ORCID 0000-0002-0719-1546*

FORMING MODELS OF CLASSIFICATION OF SOCIAL PROCESSES IN PUBLIC IN PUBLIC ADMINISTRATION: CONCEPTUAL-CATEGORICAL APPARATUS

The actuality of the investigated problem is that the theory of classification of social processes in public administration is almost not examined and studied, while classification of social processes depends on efficiency and effectiveness of public administration and management. *The main task of the article* is to analyze the theory of classification of social processes in public administration, which is necessary for information support in the field of improving the quality of public administration and administration organization. The solving of problems of improving the quality of organization of public administration and administration is focused on the problem of programming the development of its system forming structures. The leading approach to research of the given problem is application of the system-hierarchical approach to formation of model of classification of social processes should be applied taking into consideration specific variety, in this case public administration. In the literature focused on the systems approach, this is called the general theoretical or special scientific approach. In the article the directions of improving the quality of public administration are found out, it is being focused on the task of programming the development of its system forming structures. The ontology of hierarchy of structure of social process is disclosed, it is realized in political sphere of life activity of society. The classification of social processes is formed, at the basis of which more complex, average and small scales of social processes which are presented in models by taxons of different levels, are important to use in administrative activity at all levels. There is a substantiated conceptual-categorical apparatus of formation of the model of classification of social processes in public administration, expressed by the concepts of taxon, autopoiesis, and hierarchy. The research on formation of the model of classification of social processes in public administration and its conceptual-categorical apparatus are really valuable for managers of all levels, as it discloses an innovative approach to public administration, which is based on improving quality, its efficiency and effectiveness.

Keywords: public administration, system forming structures, classification of social processes, Tokson, autopoiesis, hierarchy, system-hierarchical approach.

Надійшла до редколегії 15.08.2020 р.